

УСТАВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
БЕОГРАД
НЕМАЊИНА 26

На основу члана 167. став 1. тачка 1. и 3. и 168. став 2. Устава Републике Србије („Сл. гласник РС”, бр. 98/2006) и члана 2., 50. и 51. Закона о Уставном суду („Сл. гласник РС”, бр. 109/2007), Синдикат запослених у научноистраживачкој делатности Србије, Дечанска 14, Београд, кога заступа председница др Ђурђица Јововић, подноси

ИНИЦИЈАТИВУ

за покретање поступка за оцењивање уставности Закона о умањењу нето прихода лица у јавном сектору (“Службени гласник РС” број 108/2013) СА ЗАХТЕВОМ ЗА ОДРЕЂИВАЊЕ ПРИВРЕМЕНЕ МЕРЕ

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Одредбом члана 4. став 1. Устава Републике Србије прописано је да је правни поредак јединствен.

Одредбом члана 21. Устава Републике Србије прописано је да су пред Уставом и законом сви једнаки, да свако има право на једнаку законску заштиту, без дискриминације и да је забрањена свака дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета.

Одредбом члана 194. став 1. и 3. Устава Републике Србије прописано је да је правни поредак Републике Србије јединствен и да сви закони и други општи акти донети у Републици Србији морају бити сагласни са Уставом.

Одредбом члана 197. став 1. Устава Републике Србије прописано је да закони и сви други општи акти не могу имати повратно дејство.

Законом о порезу на доходак грађана (“Службени гласник РС” бр. 24/01, 80/02 - др. закон, 80/02, 135/04, 62/06, 65/06 - исправка, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11 - УС, 93/12, 114/12 - УС, 47/13, 48/13 - исправка, 108/13 и 6/14 – усклађени дин. изн.) чланом 1. став 2. и 3. прописано је да се опорезивање дохотка грађана уређује искључиво овим законом, као и да се пореска ослобођења и олакшице могу уводити само овим законом.

Дакле, једини закон којим се могу опорезовати примања запослених, односно уредити пореска ослобођења и олакшице је закон о порезу на доходак грађана, а то се никако не може чинити специјалним законом какав је Закон о умањењу нето прихода лица у јавном сектору (“Службени гласник РС” број 108/2013).

Закон о умањењу нето прихода лица у јавном сектору (“Службени гласник РС” број 108/2013) није у складу са наведеним одредбама Устава Републике Србије и Законом о порезу на доходак грађана (“Службени гласник РС” бр. 24/01, 80/02 - др. закон, 80/02,

135/04, 62/06, 65/06 - исправка, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11 - УС, 93/12, 114/12 - УС, 47/13, 48/13 - исправка, 108/13 и 6/14 – усклађени дин. изн.), а из следећих разлога:

I

Законом о умањењу нето прихода лица у јавном сектору ("Службени гласник РС" број 108/2013) чланом 1. прописује се да се овим законом уређује **умањење нето зараде и нето других примања запослених, односно ангажованих лица у јавном сектору Републике Србије**, осим у оним привредним друштвима која истовремено испуњавају следеће услове:

- 1) да од 1. јануара 2010. године нису примила ниједан вид државне помоћи;
- 2) да у последњих пет годишњих финансијских извештаја нису исказала губитак;
- 3) да послују у условима тржишне конкуренције са привредним друштвима која нису у јавном сектору Републике Србије.

Наведеним чланом је извршена дискриминација запослених по два основа.

А) Врши се умањење нето зараде искључиво запослених у јавном сектору, дакле закон се не примењује на све запослене, чиме је извршена дискриминација једне категорије запослених у јавном сектору.

Ни Устав Републике Србије ни Закон о раду не праве разлику између запослених у јавном и запослених у приватном сектору.

Б) Умањење нето зараде запослених у јавном сектору се неће вршити само за она привредна друштва која испуњавају наведене услове, односно ако се иста оснивају у складу са Законом о привредним друштвима ("Службени гласник РС" број 36/2011, 99/2011).

Дакле, у конкретном случају, наведена одредба Закона о умањењу нето прихода лица у јавном сектору ("Службени гласник РС" број 108/2013) крши уставни принцип о једнакости грађана пред законом.

II

Изузимање једног дела запослених и опорезивање њихових доходака према неком специјалном закону представља **нарушавање јединства правног поретка Србије**.

III

Законом о умањењу нето прихода лица у јавном сектору ("Службени гласник РС" број 108/2013) чланом 3. прописано је да умањени нето приход запосленог у јавном сектору представља нето приход помножен коефицијентом за умањивање на следећи начин:

- 1) нето приход који није већи од 60.000,00 динара месечно множи се коефицијентом 1;
- 2) нето приход који је већи од 60.000,00 динара месечно а који није већи од 100.000,00 динара месечно, множи се коефицијентом 1 који се примењује на износ који није већи од 60.000,00 динара месечно и коефицијентом 0,8 који се примењује на износ нето прихода који је већи од 60.000,00 динара до износа који није већи од 100.000,00 динара месечно;
- 3) нето приход већи од 100.000,00 динара месечно множи се коефицијентом 1 на износ који није већи од 60.000,00 динара месечно, коефицијентом 0,8 који се примењује на износ нето прихода који је већи од 60.000,00 динара до износа нето прихода који није већи од 100.000,00 динара месечно и коефицијентом 0,75 који се примењује на износ прихода преко 100.000,00 динара месечно.

Дакле, наведени члан је у супротности са одредбом члана 91. став 2. Устава Републике Србије којом је прописано да је обавеза плаћања пореза и других дажбина општа и заснива се на економској моћи обвезника.

Да ли економску моћ представља нето приход запосленог у јавном сектору који је већи од 60.000,00 динара месечно?

Према званичним подацима Министарства спољне и унутрашње трговине и телекомуникација, куповна моћ становништва односно "потрошачка корпа" за новембар 2013. године износи 64.705,57 динара.

Дакле умањује се нето приход запослених у јавном сектору чија су примања нижа чак и од оних која су неопходна за куповину основних животних намирница.

На основу којих критеријума и мерила се дошло до закључка да износ од 60.000,00 динара месечно представља уставни основ за специјални вид опорезивања, односно да ли наведени износ представља "економску моћ" обвезника на начин како је то прописано Уставом?

У пракси се може догодити да запосленом коме зарада, односно накнада зараде услед привремене спречености за рад, укључујући и трудничко боловање и породилско одсуство касни и по више месеци и уколико се приме све заостале зараде, односно накнаде зараде у истом месецу биће умањене, односно уколико зарада, односно накнада зараде касни три и више месеци, запослени ће платити "солидарни порез" иако прима зараду, односно накнаду зараде у висини минималне.

На основу изнетог, несумљиво произилази да је Закон о умањењу нето прихода лица у јавном сектору ("Службени гласник РС" број 108/2013) у целости неуставан.

Још једном истичемо повреду одредбе члана 21. Устава Републике Србије којом је прописано да су **пред Уставом и законом сви једнаки**, да свако има право на једнаку законску заштиту, без дискриминације и **да је забрањена свака дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу**, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета.

IV

Законом о умањењу нето прихода лица у јавном сектору ("Службени гласник РС" број 108/2013) чланом 7. прописано је да овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије", **а примењиваће се на све исплате које ће се извршити од 1. јануара 2014. године.**

То даље значи, да се закон примењује ретроактивно, тј. умањују се зараде запослених чија примања касне и по неколико година, **уколико се исплате након 1. јануара 2014. године**, а прелазе цензус од 60.000,00 динара месечно.

Дакле, наведени члан је у супротности са одредбом члана 197. став 1. Устава Републике Србије којом је прописано **да закони и сви други општи акти не могу имати повратно дејство.**

Обзиром на наведено, подносилац Иницијативе Синдикат запослених у научноистраживачкој делатности Србије, предлаже Уставном суду да:

1. Прихвати ову иницијативу и донесе решење којим се покреће поступак за оцену уставности Закона о умањењу нето прихода лица у јавном сектору ("Службени

- гласник РС” број 108/2013);
2. До доношења коначне одлуке ОБУСТАВИ ПРИМЕНУ оспореног закона, пошто би његовом даљом применом могле наступити неотклоњиве штетне последице по запослене у јавном сектору;
 3. Донесе одлуку којом се утврђује да Закон о умањењу нето прихода лица у јавном сектору (“Службени гласник РС” број 108/2013) није у сагласности са Уставом Републике Србије.

Подносилац иницијативе
Синдикат запослених у научноистраживачкој делатности Србије

Председница

др Ђурђица Јововић